

Назва дисципліни	Страхування
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Пляшко О.С.
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	http://www.rshu.edu.ua/121-personalii/1215-plyashko-olha-stepanivna
E-mail викладача:	olga.plyashko@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: на кафедрі згідно з графіком консультацій

Цілі навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти теоретичної та методологічної бази щодо сутності та значення страхування, організації страхового ринку, видів страхування та умов встановлення страхових тарифів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- з'ясування об'єктивної необхідності, сутності, функцій, принципів і ролі страхування в ринковій економіці;
- вивчення теоретичних положень організації та шляхів розвитку страхового ринку і регулювання страхової діяльності;
- дослідження особливостей і умов особистого та майнового страхування, страхування відповідальності, перестраховання;
- практичне опрацювання конкретних методик розрахунку страхових тарифів;
- формування у здобувачів вищої освіти умінь самостійно обирати та обґрунтовувати доцільність обраних методичних підходів розрахунку страхових тарифів.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка та освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» РДГУ дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності:

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Очікувані результати навчання:

Р4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

Р6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

Р8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

Р12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

P21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Страховання» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо прослухав дисципліни професійної підготовки: макроекономіка, мікроекономіка, фінанси, гроші та кредит.

Мотивація здобувачів вищої освіти полягає:

- формування почуття задоволення від пізнання нового;
- усвідомлення розширення власних перспектив у плані фахової підготовки, знайомства з новаціями практичної фахової діяльності;
- формування стійкої тенденції до продовження пізнання нового;
- вузькі соціальні мотиви (прагнення отримати схвалення, посісти гідне місце в соціальній групі, підтвердити свій статус, підвищити рівень креативності, фаховості);
- мотиви соціального співробітництва, спілкування з іншими людьми упродовж здобуття вищої освіти.

Спільна (групова) діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни «Страховання» може бути:

- 1) за рівнем навчальних можливостей здобувачів – гомогенною та гетерогенною;
- 2) за особливостями розподілу навчальних завдань – однорідною, диференційованою, кооперованою, індивідуально груповою;
- 3) за часом функціонування – пролонгованою та локальною.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні курсу передбачає:

- підготовку до аудиторних занять та опрацювання матеріалу практичних робіт;
- вивчення окремих тем або питань змістового модуля, які у Робочій програмі винесено на самостійне опрацювання;
- виконання диференційованих завдань;
- підготовку рефератів та реферативних повідомлень, виступів на заняттях;
- виконання завдань для самоконтролю, що передбачає розв'язання практичних завдань, проходження тестів, відповідей на питання тощо.

Перелік тем

Тема 1. Сутність, роль, принципи і класифікація видів страхування.

Тема 2. Страхові ризики і їх оцінка.

Тема 3. Страховий ринок. Регулювання страхової діяльності

Тема 4. Особисте страхування.

Тема 5. Страхування майна.

Тема 6. Страхування відповідальності

Тема 7. Перестраховання і співстраховання

Тема 8. Фінансова надійність страхової компанії

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова

1. Журавка О.С., Бухтіарова О.М., Пахненко О.М. Страхування : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с URL: <http://surl.li/scadx>
2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. - 307с. URL: <http://surl.li/qgxyk>

3. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навч. посібн. Харків: ХНАУ, 2020. – 252 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/8630/1/NP_STRAKHUVANNYA_20.pdf
4. Сосновська О. О. Страхування: навчальний посібник К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021, - 328 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/1/O_Sosnovska_NP_Strahovanie_2021_FITU.pdf
5. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 221 с. – (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»). URL: <http://surl.li/sbjgm>

Допоміжна

1. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Закон України «Про страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
3. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T211953>.
4. Автомобільне страхування в системі безпеки дорожнього руху : Кол. моногр. / Наук. ред. та кер. кол. авт. канд. екон. наук О. М. Залетов. К.: Міжнародна агенція „BeeZone”, 2012. 509 с.
5. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 252 с.
6. Безугла В.О. Страхування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. О. Безугла, І. І. Постіл, Л. П. Шаповал. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 582 с.
7. Козьменко О.В. Страхування і страховий ринок: термінологія, законодавство і динаміка розвитку. – Суми: Ділові перспективи, 2006. – 68 с. URL: <http://surl.li/scakc>
8. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
9. Попова Л.В., Марич М.Г., Федішин М.П. Міжнародне страхування: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 184 с.
10. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Постанова Кабінету Міністрів України № 959 від 14. 08. 1996 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-96-п>
11. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї: Постанова Кабінету Міністрів України № 402 від 29.03.2002 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP020402.html.
12. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України № 1788 від 16. 11. 2002 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1788-2002-п>.
13. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18>
14. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України № 1961 – IV від 01.07.2004 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1961-15/print1435734407637863>
15. Русул Л.В., Федішин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 288 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика» підготовки бакалавра спеціальності 051 «Економіка».
2. Сайт кафедри економіки та управління бізнесом: <http://www.ekibernetika.org.ua>.
3. Сайт-платформа кафедри економіки та управління бізнесом для дистанційного навчання: www.kibernetika.rv.ua.
4. **Бібліотеки:**
 - РДГУ: <http://library.rshu.edu.ua>,
 - Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека: <https://libr.rv.ua>
 - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
 - Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
5. Законодавство України <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт національного банку України <https://bank.gov.ua>

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання*	Методи оцінювання результатів навчання**
ЗК4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Р 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО4 МО9 МО10
		Р6.	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у сфері економічної діяльності.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО4 МО9 МО10
ЗК9.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Р12	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.		
		Р 18.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО4 МО9 МО10
СК14.	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних	Р17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО4 МО9 МО10

	ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.		наслідків.		
		P21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО4 МО9 МО10

* МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 – відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань); МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

** МО1 – екзамен; МО2 – усне або письмове опитування; МО3 – колоквиум; МО4 – тестування; МО5 – командні проекти; МО6 – реферати, есе; МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах; МО9 – захист лабораторних і практичних робіт; МО10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Страховання»

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Теми								
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	100
10	10	10	10	10	10	10	10	
Модульний контроль - 20								

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Т1	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т2	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т3	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т4	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т5	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т6	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10
Т7	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	5 5	10

Т8	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття.	5	10
	Виконання завдань самостійної роботи.	5	
<i>Модульний контроль (тестування)</i>		-	20
Разом		100	

**Система та критерії оцінювання
у Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)		
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний	Середній (репродуктивний)		

			матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих			
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.